

Reactie Fi op KNAW-rapport

Op 4 november 2009 heeft de KNAW haar onderzoek naar het rekenonderwijs op de basisschool gepresenteerd (<http://www.knaw.nl/publicaties/pdf/20091080.pdf>).

De conclusies van dit onderzoek zijn:

1. De bezorgdheid over de rekenvaardigheid van basisschoolleerlingen is op zijn plaats.
2. Er is geen overtuigend verschil aangetoond in het effect van de traditionele en realistische rekendidactiek.
3. De sleutel tot de verbetering van de rekenvaardigheid ligt in het niveau van de leraar; de opleiding en nascholing zijn in ernstige mate geërodeerd.

Het Freudenthal Instituut heeft met belangstelling kennis genomen van het rapport van de KNAW-commissie en onderschrijft in grote lijnen de conclusies.

1. Het Freudenthal instituut deelt de bezorgdheid over de rekenvaardigheid van de Nederlandse basisschoolleerlingen. Het schriftelijk rekenen kan naar onze mening beter worden door een goede opbouw in de methodes en door meer aandacht te besteden aan het noteren van rekenstappen.
Internationaal scoren we op het onderdeel rekenen nog goed. Bij TIMSS 2007 haalden de Nederlandse leerlingen van alle Westerse landen de hoogste score, terwijl ons rekenprogramma in vergelijking met de beter scorende landen niet is afgestemd op de TIMSS-toets. (De TIMSS-grafiek in het KNAW-rapport geeft overigens niet de score voor het onderdeel rekenen weer. Zie ook: http://www.fi.uu.nl/nl/nieuws/TIMSS_bijlage.pdf)
Onze zorg over het rekenniveau van de basisschoolleerlingen ligt niet alleen bij de rekenvaardigheid, maar ook in de vaardigheid van het denken en redeneren bij het rekenen. Het is gewenst dat de methodes meer aandacht besteden aan het probleemoplossen.
2. Volgens de KNAW-commissie is niet overtuigend aangetoond dat de traditionele en realistische reken-wiskundedidactiek verschillen in hun effect op de rekenprestaties. De discussie gaat in feite over de eenzijdige cijfermethodes versus de veelzijdige rekenmethodes. De effecten van die methodes verschillen wel degelijk.
De cijfermethodes die één methode per bewerking hanteren, en handig en kolomsgewijs rekenen willen weren, scoren lager dan de methodes die aan handig (hoofd)rekenen, schatten en cijferen aandacht besteden. Zo scoort de traditionele cijfermethode *Naar Zelfstandig Rekenen* op alle 24 onderdelen lager dan de traditionele rekenmethode *Nieuw Rekenen*, zo blijkt uit de eerste drie peilingen van het onderwijsniveau die in de periode 1987 – 1997 door het Cito zijn uitgevoerd. De vernieuwde rekenmethodes *Wereld in Getallen* en *Pluspunt* scoren eveneens hoger.
3. Het Freudenthal Instituut ondersteunt volledig de aanbeveling voor meer nascholing en meer uren rekenen-wiskunde en reken-wiskunedidactiek op de pabo. Dit zijn beleidsmaatregelen die al veel eerder genomen hadden kunnen worden. Al in 1986 is hierover onderzoek gepubliceerd. De nodige maatregelen werden toen niet genomen. Nu gelukkig wel.